

Indische belangen behartigden. De Commissie is op 31 juli '44, toen in Australië een Raad van departementshoofden was gaan fungeren, opgeheven – in verscheidene paragrafen van dit hoofdstuk zullen wij ook gegevens opnemen die op de periode na 31 juli '44 betrekking hebben. Wel was toen de structuur aan de top gewijzigd maar veel van het door de Commissie begonnen werk ging normaal door.

Activa waren er, toen Indië gevallen was, genoeg: de goudreserve van de Javase Bank die een waarde had van ca. f 380 mln, was in veiligheid gebracht en in de Verenigde Staten en Canada leverden de verkopen van het daar gereedliggende en door Indië al betaalde oorlogsmaterieel en de annulering van eveneens al geheel of gedeeltelijk betaalde bestellingen die nog in bewerking waren, grote bedragen op. Bovendien beschikten de Javase Bank en het Nederlands-Indisch Deviezenfonds in maart '42 in Londen over een saldo van ca. f 100 mln. De Indische gouvernements-activa optellend (het goud van de Javase Bank behoorde daar niet toe) kwam van Mook in de herfst van '43 tot een totaal van f 470 mln. Dat zag er uit als een aanzienlijke reserve, maar die indruk achtte hij bedrieglijk: in Nederland was vóór de Duitse invasie bijna f 300 mln aan Indisch schatkistpapier geplaatst (kortlopende leningen dus die afgelost moesten worden) en er werden in bezet Nederland Indische pensioenen alsmede salarissen aan Indische verlofgangers uit de Nederlandse schatkist voorgeschooten welke de Indische na de oorlog zo spoedig mogelijk zou moeten terugbetalen. Ook viel te voorzien dat alleen al de economische wederopbouw van Indië zeer grote bedragen zou vergen. Van Mook drong derhalve herhaaldelijk zowel bij de Commissie in Australië als bij de Nederlands-Indische instanties in de Verenigde Staten op zuinigheid aan. Hij voerde in die tijd van Londen uit een sterk progressieve korting in op de Indische salarissen en pensioenen.¹ Die korting gold ook voor Australië maar in wat daar op financieel gebied gebeurde, had hij in Londen (of in Amerika) maar weinig inzicht.

Krachtens haar in september '42 opgestelde instructie diende de Commissie in een bepaald jaar in april en oktober een begroting op te stellen, respectievelijk voor de tweede helft van dat jaar en voor de eerste van het volgende, maar aan die bepaling werd niet de hand gehouden. De begroting voor het eerste halfjaar '43 had in oktober '42, die voor het tweede halfjaar '43 in april '43 opgesteld moeten zijn – uit Melbourne

¹ 'Het enige (maar dan ook zeer felle) protest kwam', schreef hij na de oorlog, 'van oud-minister Welter die in Engeland naast zijn ministerswachtgeld een Indisch pensioen genoot.' (van Mook: *Indonesië, Nederland en de wereld* (1949), p. 65)